నాకు నచ్చిన కథ

'అతని కోరిక - స్వర్గీయ బాల గంగాధర్ తిలక్

మనలో ఉన్న భావాలు ఎదుటి వారిలో కన్పించినప్పుడు కలిగే భావోద్వేగమే 'స్పందన' అని అంటే.... అదెంత అనిర్వచనీయమైన ఆనందమో..మాటల్లో చెప్పలేను. ఈ మధ్య శ్రీమునిపల్లె రాజు గారు ఓ తెలుగు పత్రికలో 'ముఖాముఖి' ఇస్తూ.. తన -కిష్టమయిన కథల గురించి చెబుతూ తిలక్ గారి 'అతనికోరిక'ను గూర్చి చెప్పారు. అది చదివేక నాగుండె లిప్తపాటు స్తంభించింది. మనసు పులకించి, ఒళ్ళు గగుర్పొడిచింది.

ఎన్నాళ్ళ నుండో ఆహ్వానం పత్రికలో 'నాకు నచ్చిన కథ' శీర్షిక చదువుతున్నప్పుడల్లా ఈ కథను జిరాక్స్ తీయించి మీ కు పంపించాలని వుండేది.

మొదటిసారిగా ఈ కథను చదివిన వెంటనే..నాకళ్ళు చిప్పిల్లి, దుఃఖం ఎగదన్ను కొచ్చింది. మనసంతా వ్యధాభరితం చేసి, గుండెల్ని పిండే రచయిత ఒక్క 'తిలకే' అని అన్పించింది. మరో రెండేళ్ళు పోయాక చదివినా..మొదట్లో కల్గిన సంచలనమే కల్గింది నాలో.

అతని రచనల్లో... దొంగ, నవ్వు, నల్లజర్లరోడ్డు, ఊరిచివరి ఇల్లు ఇలా ఈ కథల్ని చదివి మనోవికలం చెందని మనిషంటూ లేకపోవచ్చు నాకు తెలిసి.

హిమాలయాలంతటి ఈ కథల్ని 'అమృతం కురిసిన రాత్రి' డామినేట్ చేస్తూ....కథా రచయితగా 'తిలక్' పేరును మరుగున పర్చడమే నాకర్థంగాని విషయం.

అతను జీవించి వుంటే.... ఇంకా మనకెంత సాహితీసంపద దొరికేదో? శ్రీశ్రీ అన్నట్లు 'సూర్యుడు సాయంత్రం' దాకా వుండకుండా మధ్యాహ్నమే పొద్దుపొడిచాడు'.

'అతని రచనలు పాఠకుల గుండెల్లో డైనమెట్లు పేల్చి, మనసుని అతలాకుతలం చేస్తాయి'అన్నశ్రీవాకాటి పాండురంగారావు గారి మాటల్లోని నిజాన్ని ప్రతి తిలక్‌రచనా చదువరీ అనుభవించి తీరుతాడు.

ఇక ఈ కథ గురించి ఒక్క ముక్కయినా చెప్పే సాహసం చేయను. మీరే గుండెను చిక్కబట్టుకొని కథలోకి ప్రవేశించాలని కోరుతున్నాను.

-గొరుసు జగదీశ్వర రెడ్డి.

అతని కోరిక

లక్ష్మీ మోహనరావు నిద్రనుండి లేచాడు. లేచి భార్య కేసి చూచాడు. ఆమె యింకా నిద్ర పోతోంది.ఆమెను లేపటం ఇష్టం లేదతనికి. ఆమెతో పాటు ఎన్నో బాధలూ, గాథలూ మేల్కొంటాయని అతనికి తెలుసు. అసలు నిద్రకన్న సుఖకరమైన స్థితి మరొహటి ఏమీ అతనికి ప్రపంచంలో కనపడలేదు. అర్ధాంగి అయిన ఆమెకు ఆ సుఖాన్నుంచి దూరం ఎందుకు చెయ్యాలనుకున్నాడు. అతనికి నిద్ర అన్నా, నోవకేన్ ఇంజక్షన్ అన్నా చాలా యిష్టం. ఇదివరకెప్పుడో తేలుకుట్టి అతనికి కాలంతా మంటలూ, పోట్లూ ఎత్తినప్పుడు డాక్టరు ఆ యింజక్షన్ యిచ్చాడు. దాంతో పాదం తిమ్మిరెక్కి పోయింది. బాధ తెలియలేదు. నిద్ర కూడా అతనికి అలాగే వుంటుంది. బాధల్నీ అరుచికరమైన సంగతుల్నీ నొక్కివేసి ఉంచుతుంది. అందరికి లాగా అతనికి నిద్ర గాఢనిద్రాకాదు. సుఖనిద్రాకాదు, ఒహరకం తిమ్మిరి లాంటిది. నిద్ర లేవగానే అతనికి మనస్సు సలుపుతూన్నట్టు ఉంటుంది.

దొడ్లోకి వచ్చి వేపపుల్ల విరిచి పళ్ళు తోముకున్నాడు. ఆ సమయంలోనే అతనికి జరిగిపోయిన రోజున జరిగిన ముఖ్య సంఘటన జ్ఞాపకం వచ్చింది. నాలుగేళ్ళ కొడుకు చనిపోవడమూ, తాను మోసుకుని శ్మశానానికి తీసుకుపోవడమూ, తన భార్య గుండెలు బాదుకుని ఏడ్వడమూ.... ఇదంతా నిన్ననే జరిగిందా, ఇదివరలో ఎప్పుడైనా జరిగిందా అన్న అనుమానమూ వచ్చిందతనికి. అతనికి జ్ఞాపకం లేక కాదు. అతనికేదేనా కష్టం వచ్చినప్పుడు అతనికి మనస్సంతా చిత్రంగా మొద్దుబారి పోతుంది. కాలం అనే డైమెన్షన్ ఎక్కడికో తప్పుకుంటుంది. ఏమైనా అతనికి అంతగా ఏడుపు రాలేదు. అంతగా బాధ అనిపించలేదు. అంతే. ఇదీ తిమ్మిరే అనుకున్నాడు.

పళ్ళు తోము కుంటుంటే ఇలాగఆలోచనలు మంచు పొగలాగ ఎందుకు ముసురుతాయో అతనికి తెలీదు. వాళ్ళమ్మ చిన్నతనంలో 'దరిద్రుడా' అని తిట్టేది. మరి తనకి లక్ష్మీ మోహనరావు అని పేరు ఎందుకు పెట్టింది? అతనికి అమ్మమీద కోపం వచ్చింది. తనకి ఆ పేరు పెట్టినందుకు కాదు. తనకి లక్ష్మి అనే పేరుగల భార్యను వెతికి తెచ్చి మెడకు కట్టినందుకు.అతను నవ్వుకున్నాడు. అతనికి ఎవరేమన్నా కోపం రాదు కాని 'దరిద్రుడా' అని అంటే కోపం వచ్చేది. తల్లిని అలా పిలవ్వొద్దని కసురుకునేవాడు. దరిద్రం యాచనలో ఉంది. సోమరితనంలో ఉంది. కష్టపడేవాడికీ అభిమానం ఉన్నవాడికీ దరిద్రం ఉండదు. ఎవరూకూడా ఉందనివేలెత్తి చూపించలేరు. అందుకే అతను దొరికిన ఉద్యోగమల్లా చేసేవాడు. అతనికెప్పుడూ టెంపరరీ ఉద్యోగాలే దొరికేవి. బియ్యం కొట్లో గుమాస్తాగా పని చేశాడు. ఎలక్ట్రిసిటీ ఆఫీసులో పనిచేశాడు. లాటరీ టిక్కెట్లు అమ్మేవారిలో కూర్చొని మైక్‌ముందు గొంతుపెట్టి 'రూపాయికి లక్షరూపాయలు' అని కేక వేశాడు. సినిమాలో గేటుదగ్గర నిలబడ్డాడు. కిరాణా కొట్ల వాళ్ళకి పద్దులు రాసిపెట్టేవాడు. ఎప్పుడూ అతని జీతం ముఖ్యావసరాలకి సగం సరిపోయేది. పై సగం అవసరాలూ ఎండిపోయి అతని భార్యకి జబ్బురూపంలో, తనకి భయం రూపంలో, కొడుక్కి ఆకలి రూపంలో దాగి ఉండేది.

చచ్చిపోయిన కొడుక్కి ఆక లెక్కువ. వాడస్తమానం తిండి కావాలని మారం చేసేవాడు. వాడికి కడుపునిండా అన్నం పెట్టినా ఇంకా యివీ అవీ కావాలనేవాడు. తోచకపోతే మట్టి తినేవాడు. ఒక వైద్యుడికి చూపిస్తే లివర్ పెరిగిందన్నాడు. అందుకే పొట్ట అలా ఎత్తుగా వచ్చిందన్నాడు. పొట్టమీద నీలంరంగు నరాలు పైకి వుబ్బి భూగోళం మ్యాపు మీద నదుల గీతల్లా వుండేవి. వాడికి సరిగా మందివ్వక మందిప్పించలేక చంపేశాడన్నారు లక్ష్మీమోహనరావుని కొందరు. కాని అది అబద్ధం. ఎలాగో అలాగ డబ్బు తెచ్చి మందులిప్పించాడు. కొట్టువాడిని బతిమాలి

కొన్ని మందులు అరువు తెచ్చాడు. ఆ జబ్బుకి ఇవి అరువు మందులని తెలిసిపోయి లోకువ చేసి కాస్తయినా తగ్గలేదని అతని అనుమానం.

వాడు బతికి వుంటే వాళ్ళ మేనమామ అల్లుడు పినతండ్రిలాగ తాసీల్దారయి వుండేవాడు అని భార్య లక్ష్మి వుద్దేశం. అతనికీ అతని భార్యకీకూడా గౌరవంగా, గర్వంగా చెప్పుకోదగిన బంధువు తాసీల్దారు ఒక్కడే. ఆ తాసీల్దారుని వీళ్ళెప్పుడూ చూడలేదు. ఆయన వీళ్ళనెప్పుడూ ఏ కార్యానికి పిలువనూ లేదు.

కానీ ఆ తాసీల్దారు మాత్రం ఈ భూమి మీద ఎక్కడో ఉండడం ఖాయం. లక్ష్మి కుళాయి దగ్గర ఏవో మాటల్లో "మా బంధువొకాయన తాసీల్దారు. ఆయన కీ వూరు బదిలీ అయితే బాగుండును. ఈ కుళాయి నీళ్ళు ప్రత్యేకం ముందుగా నేను పట్టుకునేందుకు ఏర్పాటు చేసి వుండును. వేగలేక చస్తున్నాం ఈ అలగా జనంతో"- అంటుండేది.

అలాగాజనంలో తానూ ఒకత్తెనని లక్ష్మికి తెలియలేదు. అయితే లక్ష్మి నమ్మకాలూ,

ఆశలూ పెట్టుకున్న మనిషి తన భర్తకి యే నాలుగు వందలు ఉద్యోగమో, ఏ లాటరీ ఫస్టుప్రైజో ఏదో ఒకటి అనతి దూరంలో రెడీగా వుందని అనుకుంటుంది. ఒక మేడ, ఒక మంచి కారు. రాళ్ళ నెక్లెసూ ఆవిడ కనీసపు కోర్కెలు. కాని లక్ష్మీ మోహనరావుకు ఏనాడూ పెద్ద ఆశలు లేవు. అతనికి చిన్న సరదాలు ఉండేవి. చిన్నతనంలో అతను పెద్దవాణ్ణయి పోవాలనుకునేవాడు. చిత్రం ఏమంటే నిజంగా కొన్నేళ్ళలో పెద్దవాడయి పోయాడు. నిజానికి అతనికి తీరిన కోరిక ఇది ఒక్కటే. చిన్నప్పుడు కసరత్తు చేసి 'గామా'లా తయారవాలనుకునేవాడు. దానికి బాదం పప్పు, కోడిగుడ్డూ మొదలైన పుష్టికరమైన ఆహారం తినాలనేవారు. బాదంపప్పు సమృద్ధిగా సంపాదించుకో గలిగినవాడు కసరత్ ప్రారంభం చేయాలనుకోవడం వలన ఈ నాటికీ ఆ కోరిక నెరవేరలేదు. సర్కస్ అంటే అతనికి యిష్టం. నల్ల కోటువేసుకొని పొడుగాటి కమ్చీని చప్పుడు చేస్తూ గుర్రాల్ని గుండ్రంగా పరిగెత్తించే వాడంటే అతనికి భయం. గౌరవం, అభిమానమూ కూడా. అంతవాడవాలని ఉండేది. తన ఇంటి పెరట్లోకి వచ్చేపోయే రెండు మూడు చచ్చు కుక్కలికి మెడకి నవారుపట్టి కట్టి వెదురు పుల్లలు ఎత్తుగా అడ్డం పెట్టి వాటిని దుముకమనేవాడు. అవి మొరిగేవి. మూల్గేవి. కరవబోయేవి. వాటిని తన చాంతాడు కమ్చీతో చావకొట్టేవాడు. అవి వెల్లకితలా పడుకుని భోరుమని ఏడ్చేవి. ఇలాగ అతనికి చిన్న చిన్న సరదాలే వుండేవి. ఆ రోజుల్లో అతను లేనివాడని ఎవరూ అనుకునేవారు కాదు. అతనికి కూడా అనిపించేది కాదు. అతని తండ్రి చేసేది గుమాస్తా ఉద్యోగమైనా తెలివిగా, సులువుగా లంచాలు పట్టగలిగిన వాడవడంవల్ల ఇంట్లో ఏ ఇబ్బందీ ఉండేదికాదు. లక్ష్మీ మోహనరావుకి చిరుతిండికీ. సినిమాలకీ లోటు ఉండేదికాదు.

అన్నింటికన్నా అతనికో సరదా ఉన్నట్టుగానే ఉండిపోయింది. అతను పదోక్లాసు చదువుతూన్నపుడు శ్రీరామనవమి ఉత్సవాలకి పందిట్లోకి వెళ్ళాడు. అక్కడ మంచి మజాగా మేజువాణి జరుగుతోంది. పళ్ళెత్తుగా ఉన్న దెవత్తో మేళం కదుతోంది. 'ఛా' అనుకున్నాడు లక్ష్మీమోహనరావు ఆమెను చూసి. కాని ఇంతలో రసజ్ఞుడయిన ఒక కారాకిళ్ళీ ప్లస్ కండువా ఆసామి ఫిడేలు వాయించే వాడిని పిలిచి చెవిలో ఏదో చెప్పాడు. పళ్ళెత్తు ఆవిడ గజ్జె విప్పి ఇంకో సన్నగా నాజూకుగా ఉన్న ఎర్రనిపిల్ల కిచ్చింది. ఆ పిల్ల కళ్ళు బాగున్నాయి. బెంగగా వున్నాయి. చిన్నగా జాలిగా నవ్వి ముందుకువచ్చి. 'తూరుపు తెలవారె' అని అభినయం ప్రారంభించింది. లక్ష్మీ మోహనరావుకి సరదా వేసింది. ఆ కళ్ళనీ, బుగ్గల్నీ ముద్దెట్టుకోవాలనుకున్నాడు.

తర్వాత పెద్దవాడైన కొలదీ బోగం వాళ్ళంటే ఏమిటో, ఎందుకో తెలిసిపోయింది. రాజమండ్రి మెరక వీధిలో వీళ్ళు ఉంటారని తెలిసింది. వాళ్ళొక మేలిరకం 'హాయి'ని ఇస్తారనీ బతికున్న వాడెవడైనా ఒకసారి ఆ హాయిని పొంది తీరాలని విజ్ఞులైన మిత్రులు కొందరతనికి చెప్పారు. కాని వాళ్ళు ఒక ఇబ్బందైన మాటకూడా చెప్పారు. వాళ్ళకి డబ్బూ, నగలూ మొదలైనవి ఇస్తేనే రానిస్తారనీ; లేందే గడప తొక్కనివ్వరనీ చెప్పారు.

ఈ షరతు మాత్రం అతనికేమీ బాగాలేదు. ఈ సరదా క్రమక్రమంగా అతనిలో అడుగున పడిపోయింది. సంఘానికి వీళ్ళు చీడపురుగులనీ, తప్పనీ, అవినీతి అనీ అందరూ అనడం వల్ల కొంత అతనూ నమ్మాడు. స్వంతవూళ్ళో మేజువాణీ చూడడానికి సిగ్గువేసినా పొరుగూళ్ళకు వెళ్ళినప్పుడు బెదురుగా మోతాదుగా చూసి సంతృప్తి పడేవాడు.

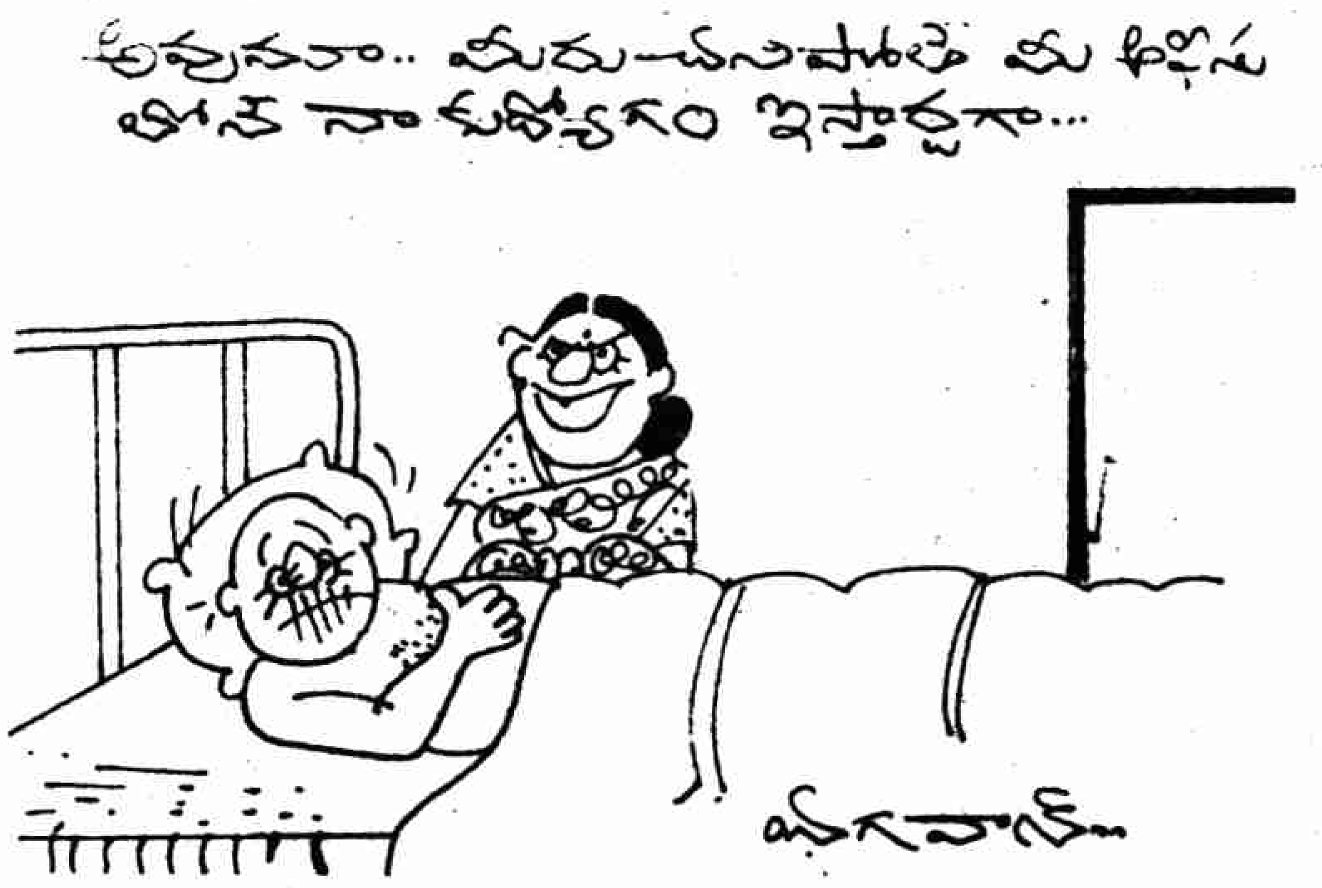

మొహం కడుక్కుని యింట్లోకి వచ్చాడు. అతనికేదో జైల్లో వున్నట్టనిపించింది. అసలీ మధ్య అతనికి యింట్లో పట్టుమని పదినిమిషాలు ఉండడమే కష్టంగా ఉంది. కొడుకు బతికున్నప్పుడు, అతనికి కొడుకు బతికున్నట్టే అనిపించేది కాదు. కాని ఇప్పుడు కొడుకు లేడని ప్రతీ వస్తువూ సాక్ష్యం ఇస్తోన్నట్టు వుంది. తన భార్య నిద్ర లేవకుండానే అతనికి వెళ్ళిపోవాలనిపించింది. పుత్ర శోకంతో ఉన్న ఆమెని ఓదార్చడం చాలా కష్టమైన పని అనిపించింది. పక్కింటావిడ నిన్నవచ్చి కష్టంలో ఆదుకుంది. మళ్ళీ ఈ రోజు ఉదయమే తన భార్య నావిడకి వదిలెయ్యడం మంచిదనుకున్నాడు. వీధి తలుపు చప్పుడు కాకుండా తెరచి గుమ్మం దాటబోతుంటే అతనికి క్రితం రోజున లక్ష్మి మెళ్ళో మంగళసూత్రాలు తీసి పిల్లాడికి మందులూ, బియ్యమూ తీసుకు రమ్మని చెప్పడం జ్ఞాపకం వచ్చింది. వెనక్కి వచ్చి అల్మారులో మూలగా కాగితం పొట్లంలో కట్టిన మంగళ సూత్రాలు తీసి జేబులో వేసుకున్నాడు. నిన్న వీటి అవసరం లేకుండానే పోయింది. ఈ రోజున డబ్బు తెచ్చుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. లక్ష్మి చాపమీద సగం నేలమీద సగం పడుకుని నిద్రపోతోంది. ఆమె నిప్పు సెగకి ఎండి ముదుత

పడిన పాత కాగితంలా ఉంది. ఒక్కసారి ఆమెను చూచి గబగబా వీధిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

లక్ష్మి మోహనరావు వీధిలోకి వచ్చి నడవటం మొదలుపెట్టాడు. అతనికొక గమ్యంలేదు. ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళకుండా చీకటి వడేవరకూ పొద్దువుచ్చడమే అతని ప్రస్తుతాశయం. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు మంగళ సూత్రాన్ని తాకట్టు పెట్టవచ్చును. ఒక వీధినుంచి ఇంకొక వీధిలోకి, ఒక సందులోంచి ఇంకొక సందులోకి కులాసాగా నడుస్తున్నాడు నడవడంలో ఇటూ అటూ కొట్లనీ, ఇళ్ళనీ, మనుష్యులనీ, చూడడంలో అతని కొక విశ్రాంతి లభించినట్టుగా ఉంది. ఒళ్ళూ మనస్సూ ఏదో తేలికైపోయినట్టుగా బరువు దిగిపోయినట్టుగా వుంది. తాను విచ్చలవిడిగా తిరగడానికి ఇంత పెద్ద ఊరు ఏర్పడి ఉండడం ఏదో దైవ సంకల్పంలాగా అనిపించింది. రాజమండ్రి ప్రజల నందరినీ పిలిచి ఒక్కసారి అభినందించాలనిపించింది. ఇంతమంది జనాభాలో ఎవడికీ తన కొడుకు పోయినట్టూ తెలియదు. తెలుసుకోలేరు. తెలుసుకోవాల్సిన అవసరమూ లేదు. జన ప్రవాహంలో తానొక బిందువు మాత్రమే. నడవగా నడవగా ఆకలి వేసింది. జేబులో ఒక రూపాయికూడా వుంది. హోటల్‌కు వెళ్ళి ఇడ్లెన్లు తిని కాఫీ తాగి మిఠాయి కిళ్ళీ వేసుకుని నడక ప్రారంభించాడు. ఎదురుగా ఎవడో నున్నగా క్రాపింగ్ దువ్వుకొన్న ఒక లుంగీదారు ఇతన్ని చూసి ఇకిలించనట్టు నవ్వాడు. గబుక్కున లక్ష్మీ మోహనరావుకి జ్ఞాపకం వచ్చింది. తను తల దువ్వుకోలేదని బట్టలు మార్చలేదనీ. పోనీలే అనుకున్నాడు. ఒక దేవాలయం దగ్గర ఎందరో తడిబట్టలతో దేవుడికి మొక్కుకుంటున్నారు. (అతనుకూడా చేతులెత్తి నమస్కరించాడు) ఒకావిడ చాలా ఖరీదైన పట్టుచీరా, మెడకీ చేతులకి కొన్ని వందల తులాల బంగారమూ, విశాలమైన కళేబరంతో వెనకాల మొగుడూ పరిచారికా వెంటరాగా. దేవాలయంలోకి వెళుతుంటే చూచి నవ్వుకున్నాడు. ఇంతడబ్బున్న ఆవిడని చూచి దేవుడు నాలుగడుగులు ముందుకు వేసి 'రండి మహలక్ష్మమ్మగారూ! దయచేయండి. మీబోటి వాళ్ళు అస్తమానూ వస్తారా! అంటాడేమో అని కాస్సేపు నిలబడి చూశాడు. అక్కణ్ణుంచి సినిమా పోస్టర్లు వరుసగా చూస్తూ చదువుతూ యిన్నీసుపేట వరకూ వెళ్ళాడు.

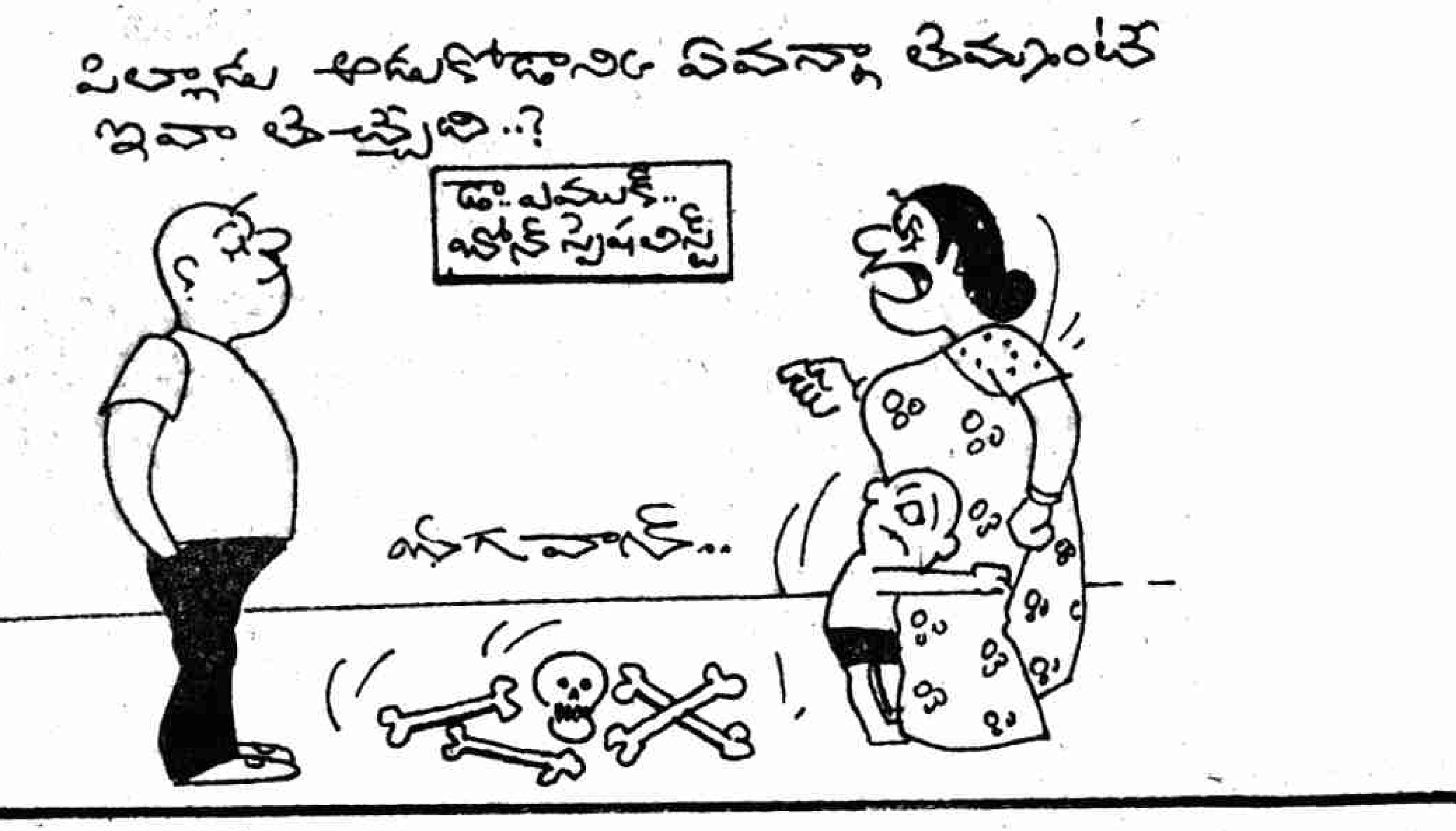

ఒకచోట రోడ్డుకి పక్కగా కాళీజాగాలో ఎవడో గారడీ వాడు తన విద్యని ప్రదర్శిస్తున్నాడు. జనం గుండ్రంగా మూగి ఉన్నారు. లక్ష్మీ మోహనరావు వాళ్ళలోకి చొచ్చుకుపోయాడు. సర్కస్‌లాగా గారడీ అన్నా అతనికి యిష్టం. గారడీవాడు తురకాన్నీ తెలుగునీ పసందైన పాళ్ళల్లో కలిపి పంచి పెడ్తున్నాడు. కోడిగుడ్డుని ఒక బుట్టతో మూసి కుక్కపిల్లని చేస్తానంటున్నాడు వాడు. తనకి గారడీవస్తే దాన్ని మేకపిల్లని చేసి గారడీవాణ్ణి ఏడిపించవచ్చు ననుకున్నాడు. గారడీవాడి కూతురు డబ్బులడుగుతోంది. దానిగడ్డంమీద మచ్చ ముద్దొస్తూందనుకున్నాడు. జేబులోంచి పావలా తీసి దానికిచ్చేశాడు. పక్కవాడు అణాయే యిచ్చాడు. వాడిని తిరస్కారంగా గర్వంగా చూశాడు.

సూర్యుడు నడినెత్తికి వచ్చాడు. ఎండ చుర్రుమంటోంది. మళ్ళీ ఆకలేసింది లక్ష్మీ మోహనరావుకి. సత్రంవేపు బయల్దేరాడు. సత్రం ముందు ఎవడో బొమ్మలున్న గుడ్డ నేలమీద పరచి "కాయ్‌రాజా కాయ్" అంటున్నాడు. సర్కస్ జ్ఞాపకం వచ్చింది లక్ష్మీమోహనరావుకి. గుర్రాలంటే అతనికి ఇష్టం. గుర్రం మీద బేద కాసేడు. పావలా వచ్చింది. మళ్ళీ రెండో సారి పావలా, బేద కలిపి కాశాడు పోయింది. ఫక్కున నవ్వాడు.

"ఏం నవ్వుతావ్" అన్నాడు లాటరీవాడు.

"ఈ గుర్రం నిజం గుర్రం కాదు" అన్నాడు లక్ష్మీ మోహనరావు.

"ఊరుకోవయ్యా ఇది ఫస్టు క్లాసు గుర్రం. చూడు. ఈ ఏనుగుని మైసూరు మారాజా దీన్నే ఎక్కి ఊరేగేవాడు. కాయ్ రాజా కాయ్' అన్నాడు లాటరీవాడు.

"నే కాయను " అన్నాడు లక్ష్మీ మోహనరావు.

"ఏం -ఎందుకు కాయవ్ ? నాది నిజాయితీ అయిన లాటరీ" అన్నాడు లాటరీవాడు.

"ఎందుకో చెప్పనా" అని అడిగాడు లక్ష్మీ మోహనరావు.

"చెప్పవయ్యా చెప్పు: ఏదేనా మోసం ఉందని రుజూచేస్తే పది రూపాయలు నీకు ఈనాం" అన్నాడు కోపంతో లాటరీవాడు.

"అయితే చెప్తావిను. నా దగ్గర డబ్బులేదు. నే నాడను" అని లేచిపోయాడు లక్ష్మీమోహనరావు. అందరూ గొల్లుమనినవ్వారు. లాటరీవాడు పెద్ద అవమానంగా తలచి "కలేజా వుంటే కాయండి". రూపాయికి రెండు రూపాయిలు. ఊరికే చూస్తే అదురుష్టం రాదు మొగాలకి' ' అన్నాడు.

లక్ష్మీమోహనరావు సత్రంలోనికి వెళ్ళాడు. సత్రం గుమస్తా ఇతన్ని ఎరుగును. బీడీ పొగ పైకి వూది "ఏవయ్యోయ్ కులసానా. కనపడ్డం మానేశావ్" అన్నాడు.

"ఏదీ బీడీ వుంటే ఒకటియ్" అన్నాడు రావు.

"అరే నీ కలవాటు లేదుగా?"

"చేసుకున్నానులే" అంటూ బీడీ తీసుకుని అంటించాడు లక్ష్మీ మోహనరావు. అతనికి బీడీ అలవాటు లేదు. కాని ఈ వేళ అతనికి ప్రతిపనీ చేసేందుకు స్వతంత్రం వచ్చినట్టుగా ఉంది.

"కులాసాయేనా? ఏంటి ఇలా వచ్చావ్" అన్నాడు గుమాస్తా.

"ఆ॰ ఇలాగ పనిమీద వెళుతున్నాను. ఏదేనా మంచం వుంటే పడెయ్యి కాసేపు నడుం వాల్చిపోతాను" అన్నాడు.

గుమస్తా కాళీ గది ఒకటి చూపించాడు. బీడీ కాలుస్తూ ఉక్కిరి బిక్కిరి అవుతూ దగ్గుతూ మంచంమీద పడుకుని లక్ష్మీ మోహనరావు రకరకాల ఆలోచనల్ని తరుముతున్నాడు. అలసి పోయిన అతనికి తెలీకుండా నిద్రపట్టింది.

సాయంత్రం ఆరు దాటాక గుమాస్తా లేసేవరకూ అతనికి మెలకువరాలేదు. మెలుకువ వచ్చాక అతను చాలా సేపు తికమక పడ్డాడు. తనక్కడ ఎందుకున్నదీ తెలియక. కొంతసేపటికి అతన్ని అతను గుర్తించడానికి వీలయింది. గుమాస్తాకి థాంక్స్ చెప్పి ఇన్నీసుపేట గోదావరి ఒడ్డుకి వెళ్ళి మొహం కడుక్కుని మెట్లమీద కూర్చున్నాడు. విశాలంగా చల్లగా పారుతున్న గోదావరి ముందు అతను చటుక్కున ఏకాకిలా ఫీలయ్యాడు. క్రమ్ముకుంటూన్న లేత చీకటిలో బద్ధకంగా చూస్తూ కూర్చున్నాడు. అతనికి చిన్ననాటి రోజులు జ్ఞాపకం వచ్చాయి. చుట్ట నములుతూ మాట్లాడే తండ్రి. తులసి కోటకి రోజూ పూజచేసే తల్లి. పకోడీల కొట్టూ. సర్కసూ. తెలుగు మాష్టారూ. శ్రీ రామనవమి ఉత్సవాలూ.... అతనికి లోపల్లోపల దాగి ఉన్న కోరిక ఒక్కసారి బయట పడింది. ఒక్క రాత్రి అయినా భోగం దానితో అనుభవించాలని ఉబలాట పడిపోయింది అతని మనసు. పుష్పలత అందంగా ఉంటుందని బాగా అభినయిస్తుందనీ అంటారు. ఓసారి మెరక వీధిలో వెలుతూంటే పుష్పలత మేడని చూపించారు మిత్రులు. ఈవాళ ఎలాగయినా తాకట్టు పెట్టటానికి టైమయిపోయింది. రేపటి సంగతి రేపు చూసుకోవచ్చు ననిపించింది. మెరక వీధిలో మేడ వుంది. ఇంకేం అనుకున్నాడు లేచి బయల్దేరాడు.

విద్యుద్దీపాల కాంతిలో రాజమండ్రి ...దులుచువకరకం ఆడదానిలా మెరుస్తున్నాయి. తికమక గా ఉన్న జుట్టుతో ...సన చొక్కాతో తిన్నగా పుష్పలత గుమ్మం ముందు నిలబడ్డాడు. ఏం చేయాలో ఎలా పిలవాలో అతనికి సరీగ్గా తెలియదు. దగ్గాడు. కొంత సేపయాక మళ్ళీ దగ్గాడు. చివరికి "ఏమండీ" అని పిలిచాడు. అతనికి సిగ్గుగా భయంగా వుంది. ఇంతలో ఓ గళ్ళచీర కట్టుకున్న యాభైఏళ్ళ స్త్రీ వచ్చి "ఏం కావాలి' ' అంది. జుట్టు పల్చబడి ఆమె తలపెంకు అక్కడక్కడ కనిపిస్తూ అసహ్యంగా ఉంది.

"ఈ మేడలో పుష్పలత వుందా?" అన్నాడు బెరుగ్గా.

"ఆఁ వుంది. ఎవరేనా పంపించారా నిన్ను?"

"కాదు. నాకే కావాలి."

"నీకా!" ఆమె విరగబడి నవ్వింది. నవ్వినప్పుడు గొగ్గిపళ్ళు కన్పిస్తున్నాయి.

"నాదగ్గర అరకాసు బంగారం వుంది" అన్నాడు ధీమాగా.

ఆమె ఎగాదిగా చూసి, "ఆగు కనుక్కుని చెపుతాను" అని లోపలికి వెళ్ళి కొంతసేపటికి తిరిగివచ్చి "రాత్రి తొమ్మిది దాటాక రండి" అంది.

లక్ష్మీ మోహనరావు ఉత్సాహంగా బజారువైపు నడిచి ఒక క్షౌరశాలలోకి వెళ్ళాడు. అక్కడ ఎవరూ లేరు యజమాని తప్ప.

"ఏం సార్ క్రాఫ్ వెయ్యమంటారా." అన్నాడు వాడు.

"కాదు కొంచెం తలకి నూనెరాసిపెట్టాలి. పౌడరు కూడా కావాలి. డబ్బులు తీసు కురాలేదు. ఎప్పుడేనా యిటు వచ్చినప్పుడు యిస్తాను'' అన్నాడు లక్ష్మీమోహనరావు ప్రాధేయ స్వరంతో

శాలాధిపతి యితన్ని నిదానించి " ఏం గిరాకీ పంతులూ?" అన్నాడు.

"ఏముంది"

"పిల్లే దేనా దొరికిందా?"

ఆశ్చర్యంతో లక్ష్మీమోహనరావు "నీకెలా తెలిసింది!" అన్నాడు.

''ఓన్, అందరి పయనం ఇట్టే పసిగట్టగలను. అనుభవం! అంతే, అనుభవం. నిన్ను చూడగానే అనుకున్నాను. ఈ దేవడో నాసిరకంరా బాబూ అని " అన్నాడు కొట్టువాడు.

ఇలా లోకువచేసి మాట్లాడడం కష్టమనిపించింది లక్ష్మీమోహనరావుకి. అయినా చేసేదిలేక తల దువ్వుకుని, పౌడరు రాసుకుని తొమ్మిదయేవరకు అక్కడే ఒక బల్లమీద కూర్చున్నాడు. ఒళ్ళంతా బరువుగా వుంది. ఒక పక్క చెయ్యకూడని పని ఏదో చేస్తూన్నట్టు వుంది. అంతలోనే విపరీత శక్తులమీద తిరుగుబాటు చేస్తోన్న నాయకుడిలాగా గర్వంగా అనిపించింది. తన ఒక్క కోరిక ఎందుకు తీర్చుకోకూడదు? ఎవరు అడ్డుపెడతారు? అతనిలో తెలియని సంతోషం వ్యాపించింది.

ఇదివరకు వెళ్ళిన మెరకవీధి మేడదగ్గరకు వెళ్ళాడు. ఇందాకటావిడ గుమ్మందగ్గర కూర్చుని కాళ్ళకి తైలం రాసుకుంటోంది. ఇతన్ని చూసి "ఆ మెట్లెక్కి పైకి వెళ్ళు, అక్కడుంటుంది'' అంది. ఏకవచన ప్రయోగానికి ఒళ్ళు మండింది. కోపంగా చూసి మెట్లెక్కాడు. డాబామీద పిట్టగోడ నానుకొని విలాసంగా నుంచుందొక యువతి పొడుగాటి వాల్జడ మధ్య బంగారపు చామంతిపువ్వు వుంది. మెళ్ళో నెక్లెసూ ఒక ఒంటిపేట గొలుసూ వున్నాయి రొమ్ములు ఎత్తుగా వున్నాయి. పౌడరు పూసిన మొహం తెలుపూ, చేతులు చామనచాయ రంగూ విడివిడిగా అసందర్భంగా వున్నాయి.

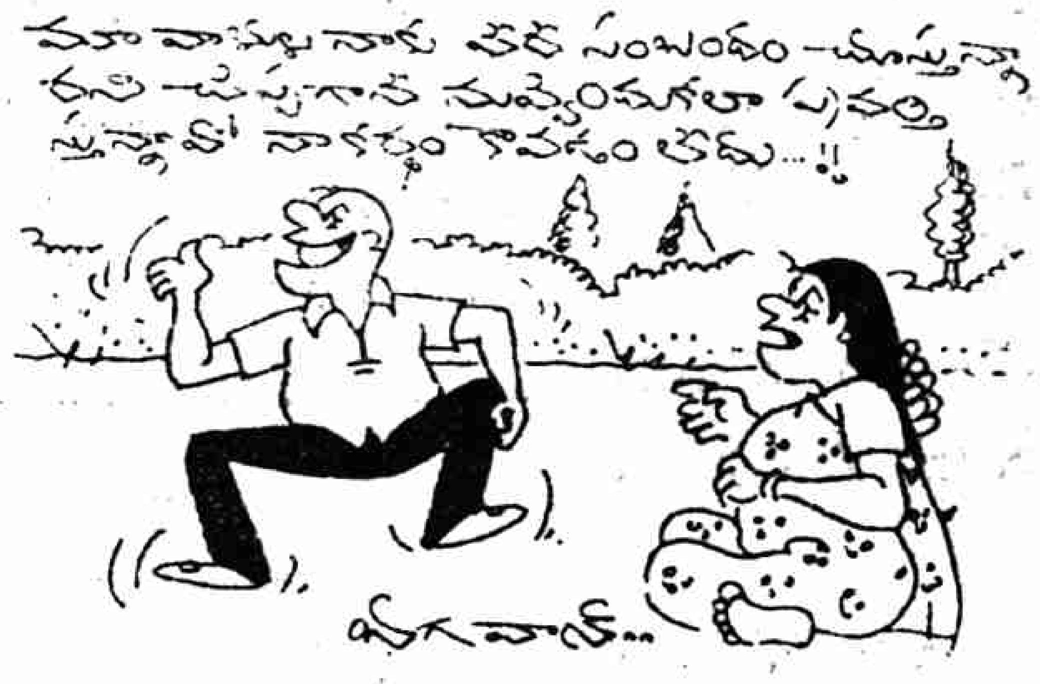

ఇతన్ని చూసి నవ్వుతూ "రాండి" అంది ఆమె. ఆమె వెనకాలే గదిలోకి వెళ్లాడు. గది చిన్నదైనా పందిరి పెట్టిమంచం. ఒక సోఫా, ఒక డ్రాయరూ ఇరుకుగా సర్ది ఉన్నాయి. పరుపుల మీద మొఖముల్ పరచివుంది. డ్రాయరుమీద మిఠాయిలూ, అరటిపళ్ళూ, మరచెంబూ, టేబిలు ఫ్యానూ ఉన్నాయి. గోడమీద వెంకటేశ్వరుడి పటానికి ఇటూ అటూ సినీతారల బొమ్మలూ, క్యాలండర్లూ ఉన్నాయి. ఓ పక్కగా ఉన్న ఒక్క కిటికీ మూసేసి ఉంది. గదిలోకి వెళ్ళగానే లక్ష్మీమోహనరావుకి నిలవవున్న గాలి వాసనా, ఒకరకం ముదురు సెంటు వాసనా కలిసి గమ్మత్తుగా ఉంది.

ట్యూబ్‌లైటు కాంతిలో ఆమెను తదేకంగా చూస్తూ నిలబడ్డాడు. ఆమె "అలా చూస్తున్నారేం. బావులేనా?" అంటూ దగ్గరకు వచ్చి చెంపల్ని తాకి సోఫాలో కూర్చోపెట్టింది. అతనికి వొళ్ళు పులకరించింది. ఆమె అంత అందంగా కనపడలేదు. అయినా ఆమె చొరవలో, చనువులో ఉద్రేకపరిచే గుణం ఉంది.

తనని పరీక్షగా చూస్తోందని తెలుసుకొని "మీ పేరు పుష్పలతేనా?" అని అడిగాడు.

"కిలకిల నవ్వి ఆమె అతని పక్కగా కూర్చొని "ఇలాంటి చోటుకి రావడం మీకు కొత్తా?" అంది.

"ఏం?"

"నన్ను మీరు అని గౌరవిస్తున్నారేం?"

"మిమ్మల్ని గౌరవించకూడదా?"

"ఊహుఁ" అని కళ్ళు కుంచించి అతనిమీదికి కొంచెం వొంగి "మీది ఈ వూరు కాదా?" అనడిగింది.

"కాదు" అబద్ధమాడాడు లక్ష్మీ మోహనరావు.

"మరి ఏ వూరు?"

"అమలాపురం"

"ఏం చేస్తొంటారు ?"

" వ్యవసాయం- అక్కడ నాకు భూములున్నాయి" ధైర్యంగా అనేశాడు.

ఆమె తీవ్రంగా చూచి మళ్ళీ నవ్వుతూ "యీనాందార్లన్నమాట. ఏమాత్రం కమతం వుంది?" అంది.

"యాభై ఎకరాలు-'" తన లోకువ పట్టేస్తుందేమోనని నిచ్చెన మెట్లెక్కి పోతున్నాడు లక్ష్మీ మోహనరావు.

"మరి ఈ మాసిన బట్టలూ వేషమూ- ఇలాగే వస్తారా మా దగ్గరకి? అయ్యో రామ' ' అని చెంగు నోటికి అడ్డం పెట్టుకొని నవ్వుతోంది.

"పెట్టె, బెడ్డింగు పోయాయి వస్తొంటే- ఈ వూర్లో పనుంది మరి! ఏం చెయ్యను" కంగారు పడ్డాడు లక్ష్మీ మోహనరావు.

"ఊహుఁ" ఆమె ఏదో ఆలోచిస్తున్నట్టు వుంది.

"పుష్పలతంటే మావైపు మంచిపేరు"

"నేను పుష్పలతని కాను"

"మరి నువ్వు......"

"నన్ను పాప అంటారు. పుష్పలత మా అక్కయ్య. ఓ లక్షాధికారి మా అక్కయ్యను సొంతంగా ఉంచేసుకున్నాడు."

"ఒహో!" అన్నాడు లక్ష్మీ మోహనరావు. పోనీ ఇదైతేనేం దాని చెల్లెలే కదా అని సమాధానపర్చుకున్నాడు.

"నన్ను కూడా మీరు తీసుకుపోయి ఉంచుకోరాదూ?" చిలిపిగా నవ్వుతూ అడిగింది.

"నేనా- ఎక్కడ ఉంచుకోవటం? ఎలాగ?' ' తడబడుతూ అన్నాడు లక్ష్మీ మోహనరావు.

ఆమె ఏదో పసిగట్టినట్టు "భోంచేశారా"? అంది.

"లేదు"

"ఏం?"

అతను జవాబివ్వలేదు. ఎందుకో అతని మనసంతా కలతపడిపోయింది. అతనికి కొడుకుని స్మశానానికి మోసుకుపోవడం జ్ఞాపకం వచ్చింది.

"మరి బంగారం ఏదీ?" అడిగిందామె.

"బంగారం ఏఁవిటి?" అన్నాడతను.

"మా పిన్ని చెప్పింది అరకాసు బంగారం ఉందని."

"ఓహ్ అదా-ఓహ్ మర్చిపోయాను" జేబులోంచి మంగళసూత్రాలు పొట్లం తీసి ఆమె కిచ్చాడు.

"భలేవారే మీరు ఇంతవరకూ ఇవ్వకుండా నన్నాడిస్తున్నారా?" అంటూ ఆమె పొట్లం విప్పి చూచింది. వసుపుతాడుకి మంగళసూత్రాలు కట్టబడి ఉన్నాయి. అప్రయత్నంగా ఆమె " సరే!" అంది. ఆమె చెక్కిళ్ళలోంచి రక్తం దిగిపోయింది. సందేహంగా అతనికేసి చూసింది.

కలిగింది. ఇందాకట్నుంచి నీరసంవల్ల కాబోలు అలా బెదురుగా ఉన్నాననుకున్నాడు. ఇప్పుడు చూడ మను తన ప్రజ్ఞ. తనూ చమత్కారంగా మాట్లాడగలడు. పాపచేత జావళీ అభినయింప చెయ్యాలి. "తూరుపు తెలవారే" అంటే అతనికి ఇష్టం. మరచెంబు తీసి నీళ్ళు తాగి త్రేన్చాడు. రాబోయే సుఖాన్ని తలచుకుంటుంటే అతనికి వొళ్ళు మళ్ళీ పులకరించింది. లేచి వెళ్ళి మంచంమీద పడుకున్నాడు. చిరునవ్వు నవ్వుకున్నాడు తృప్తిగా.

గదిలోకి గొగ్గిపళ్ళావిడ వచ్చింది. ఇదొచ్చిందేమిటి అని కంగారు పడ్డాడు లక్ష్మీ మోహనరావు "లేలే పంతులూ మంచం మీద దొర్లాగ పడుకున్నావు కాని" అంది మోటుగా ఆవిడ.

"ఏం"

"ఇనస్పెక్టరొత్తన్నాడు. కబురొచ్చింది. ఎల్లుబాబూ నువ్వెల్లిపో"

"ఎక్కడికి వెళ్ళను?" కోపం వచ్చింది లక్ష్మీమోహనరావుకి.

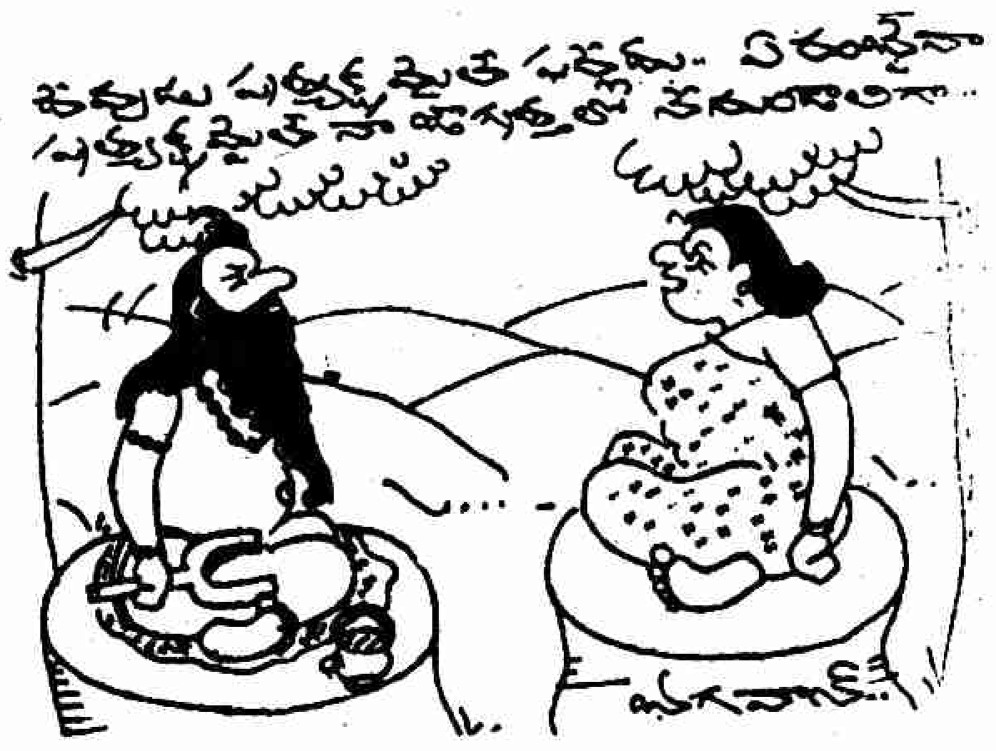

"అరకాసు ఉండదనా నీ సందేహం?" అని అడిగాడతను.

"ఉంటయ్యేమోలే" ఆమె పొట్లం కట్టి చేత్తో పట్టుకొని "కొంచెం మిఠాయి తినండి. ఇప్పుడే వస్తాను'' అని గదిలోంచి వెళ్ళిపోయింది.

అతనికి ఉత్సాహం తగ్గిపోతూన్నట్ట నిపించింది. మధ్యాహ్నం భోజనంలేని కారణాన ఏమో అనుకున్నాడు. మంచి చలాకిదే ఈ పాప. తనని లేనివాడని కనిపెట్టేసిందా? అయితేనేం, బంగారం ఇచ్చాడుగా ఇంకేం అనుకున్నాడు. టేబుల్మీద పళ్ళెంలో మిఠాయిలు తీసుకుని తాపీగా తిన్నాడు. కిందనుంచి ఏవో కేకలు వినిపిస్తున్నాయి. పాప ఎవరిమీదో బహుశా ఆ గొగ్గిపళ్ళ పిన్నిని తిడుతోందేమో అనుకున్నాడు. రెండు చెక్కరకేళీ అరటిపండ్లు వొల్చుకుని తిన్నాడు. క్రమంగా అతనికి బలం వచ్చింది. దాంతో అతనిమీద అతనికి నమ్మకం

"నేనెందుకు వెళ్ళాలి" అన్నాడు.

"సాల్లే ఇనస్పెక్టరొస్తే నిన్ను నన్నూ జెయిల్లోకి తోస్తాడు. దయచెయ్యి పంతులూ ఇదిగో నీ బంగారం-" ఆమె పొట్లం మీదికి విసిరింది.

"పాప ఏదీ. ఇలా రమ్మను" మెల్లగా అడిగాడు రావు.

"పాపే చెప్పిందినిన్ను పంపించెయ్యమని. నడు నడు ఊఁ" అంది.

కోపంతో పొట్లం తీసికొని లక్ష్మీ మోహనరావు గబగబా కిందికి దిగాడు. ఇటూ అటూ చూశాడు గుమ్మం పక్కగా పాప నుంచుని వుంది.

"నన్ను పొమన్నావేం- వాడెవడు ఆ ఇనస్పెక్టరు. నాకేం భయం!" అన్నాడు గట్టిగా.

పాప నవ్వి "కోప్పడకు పంతులూ, మళ్ళీ ఎప్పుడయినా వొద్దువు గానిలే నా మాట విని వెళ్ళు"

"ఏం"

మొన్న నెగ్గినప్పుడు ఏం-చేయలేదా..
-అయితే ఈసారి నెగ్గించండి.. తప్పకుండా
-చేస్తా...

"ఇదిగో- ఈ పదిరూపాయలూ దగ్గరుంచుకో, నాకూ తెలుసుకష్టం ఏమిటో?

ఎందుకో ఏ అవ్యక్త నబ్ధతివల్లనో చటుక్కున అతనికి కోపం పోయి సిగ్గుతో అవమానంతో తనమీద తనకి జాలితో బలహీనుడయి పోయాడు లక్ష్మీ మోహనరావు. ఆమె జేబులో పదిరూపాయలు పెడుతూంటే తోసి వేయాలనుకున్నాడు. కాని. అతని 'నరాలూ, ఇంద్రియాలూ స్తంభించి పోయాయి అలాగే నుంచునిపోయాడు. కోపంగా కేకలేద్దామనుకున్నాడు. కాని మాట రావడంలేదు.

"వెళ్ళు పంతులూ" పాప జాలిగా చూసి అంది.

లక్ష్మిమోహనరావు జేబులోంచి నోటుతీసి ఆమెమీదకు విసిరి వేశాడు. ఒళ్ళంతా అవమానంతో దహిచుకుపోతోంది. నిర్జనంగా ఉన్నరాజమండ్రిరోడ్ల మీద నడిచిపోతున్నాడు. లక్ష్మీవారంపేట, తుమ్మలావ గడచిపోయాడు. పాప జాలిగా చూడడం అతనికి మరీ మరీ గుర్తుకు వస్తోంది.

తను దరిద్రుడని తెలిసిపోయింది. తన శక్తి అంతా ఈప్రమాదం రాకుండా ధారపోసినా లాభం లేకపోయింది. తనకి వ్యభిచరించే అర్హత కూడా లేదు. ఎంతదూరం ఆ చీకట్లో అలా నడిచాడో తెలియదు. కాని అతను తనకి తెలియకుండానే తన యింటికి వెళ్ళాడు.అతని ఒంట్లోంచి సత్తువంతా ఎవరో తోడేసినట్టయింది. కాళ్ళు వణికాయి. తన ఇంటి మెట్ల మీద చతికిలపడ్డాడు మొహం చేతులతో కప్పుకున్నాడు. అతని గొంతు నుంచి మూలుగు హీనస్వరంతో బయటికి వచ్చింది.

ఇంటి తలుపు తెరచి భాగ్యలక్ష్మి తొంగి చూచింది. "ఇంతదాకా ఎక్కడెక్కడున్నారు? రండి లోపలికి. అలా బెంగపడిపోతే ఎలాగ' ' అంటూ అతని చేయి పట్టుకుని లోపలికి తీసుకువెళ్ళింది.

"మీరు కూడా ఏమయ్యారో అని భయంతో చస్తున్నాను. చచ్చినే కొడుకెల్లానూ రాడు. మీరుకూడా --" ఆమె కంఠం రుద్ధమయింది.

"పడుకోండి ఇలాగ" అంటూ అతన్ని మంచంమీద పడుకోబెట్టింది.

లక్ష్మి మోహనరావు కళ్ళు మూసుకొని పడుకున్నాడు. కనుకొలకుల నుంచి కన్నీటి బిందువులు రాలుతున్నాయి. లక్ష్మి అతని కళ్ళు తుడిచి "కాస్త విశ్రాంతి తీసుకోండి" అని తన కళ్ళు తుడుచుకుంది. లక్ష్మి మోహనరావుకి కాస్సేపటికి నిద్రపట్టింది.

మరిచిపోలేని మీ మిత్రులకు మరిచిపోలేని కానుక

ప్రతి నెలా ఓ కానుక !

ఈ క్షణమే 'ఆహ్వానా'నికి 85 రూపాయలు పంపండి! ప్రతి క్షణం మీ మిత్రుల 'సన్నిధి'లో గడపండి!

కొత్త సంవత్సరం వస్తోంది. పుట్టిన రోజులు వస్తాయి. పండగలూ వస్తాయి. లెక్కలేనన్ని సందర్భాలువస్తాయి. మీరు మీ ఆప్తులకు, మీ మిత్రులకు ఓ మరిచిపోలేని కానుక ఇవ్వాలనుకుంటారు. అది గ్రీటింగ్ కార్డ్ అయితే - ఆ జ్ఞాపకం ఒక్కరోజే వుంటుంది. ఏదైనా వస్తువు అయితే కొంత కాలమే ఉంటుంది. మీ మిత్రుల అభిరుచికి తగిన అందమైన కానుక ఏదో ఆలోచించండి. ఆ కానుక ఆప్తంగా దాచుకునేది, మీ అనుబంధాన్ని పెంచేది. అయితే కచ్చితంగా 'ఆహ్వానమే!

మీరు చేయాల్సిందల్లా మీ మిత్రుల పేరుతో 'ఆహ్వానం' పత్రికకు ఓ సంవత్సర చందా కట్టండి. (సంవత్సర చందా 85 రూపాయలు మాత్రమే) మీ కానుక నెలనెలా మీ మిత్రుల్ని చేరుతుంది.

మీ స్నేహానికి నిజమైన వెల ... అమూల్యం!

'ఆహ్వానా'నికి కట్టిన చందా కూడా అమూల్యమే !

సంవత్సర చందా	: రు. 85-00
రెండు సంవత్సరాల చందా	: రు. 170 00
మూడు సంవత్సరాల చందా	: రు. 255-00
జీవిత సభ్యత్వం	: రు. 1,116-00